

KNT Ringeriksregionen.

UTTALELSE TIL HØRING LABORATORIETJENESTENE FOR MATTILSYNET

Laboratorietjenesten er så absolutt en del av det nåværende næringsmiddeltilsynet og vi har tungt for å forstå at denne delen ikke skal følge med og integreres i det nye Mattilsynet. Vi er bekymret over ønsket om utvikling av et markedsøkonomisk laboratoriemarked og er redd det på sikt skal føre landet i samme situasjon som Sverige er i: Et par store laboratoriekjeder som dominerer. Dette vil ikke føre til noen reell markedskonkurranse og vil svekke tilbydertjenesten til de analyseparametere og de tjenestene som store selskaper ikke finner regningsvarende å drive. På sikt kan det føre til at laboratorietjenestene og visse analyser ikke er tilgjengelige i deler/utkanter av landet.

Noen kommuner/KNT-selskaper vil forsøke å videreføre funksjonen som egne selskaper for å dekke kommunenes og nærmiljøets laboratoriebehov. Disse ønsker jo også å være med på å betjene Mattilsynets analysebehov. Mattilsynet må kanalisere med langsiktige analyseavtaler mot de mest nærliggende laboratorier. Andre kommuner/KNT-selskaper vil uten tvil legge ned virksomheten. Spesielt de første årene vil det da bli vanskelig for lokale mattilsynsenheter å få dekket analysebehovet, men dette vil gjøre seg enda sterkere gjeldende for kommunene, nærmiljøet og virksomhetene der.

Vi er opptatt av arbeidsgiveransvaret. Som KS mener vi at kommunene ikke generelt kan ha det udelte arbeidsgiveransvaret for laboratoriepersonell i dagens KNT. Staten må her komme mer inn med ansvar slik at det ikke blir noen prioritering i hvilket laboratoriepersonell staten skal ta ansvar for.

Vi vil også kommentere den påståtte overkapasitet i markedet på analysetjenester. Vi mener at dette ikke er riktig når det gjelder mikrobiologiske analyser. Her er tidsfaktoren mellom prøveuttak og analysetidspunkt vesentlig (6 timer for akkreditert analyse av E. coli i vann). Med færre laboratorier vil det mange steder bli et problem å få utført analyser på rett grunnlag i forhold til krav i metodikk. At distriktenes beredskapssituasjon blir vanskeligere, er udiskutabelt.

Vi mener det må legges vekt på å opprettholde en relativt desentralisert struktur på laboratorietjenestene, f. eks. med et fylkeslaboratorium for mikrobiologiske analyser. Etter vår mening kan disse like gjerne være statseide som kommunale eller private. De statlige laboratoriene med referansefunksjoner og kompetanse til utredning av problemområder, implementering av ny metodikk og de med spesialkompetanse i beredskapssammenheng, må beholdes.

Staten må ikke være passiv i forhold til KNT laboratorienes skjebne og de ansattes fremtid. Den har en moralsk forpliktelse. Støtte kan gis i form av midler til etablering av større kommunale selskaper, i form av oppstartkapital over 2-5 år.

De fleste KNT laboratorier er i dag akkrediterte laboratorier. Et akkreditert laboratorium= Et kompetent laboratorium, det kan det ikke tviles på. Det vil være synd hvis denne kompetansen nå forsvinner; det ligger godt gjennomtenkte og vel gjennomprøvde kvalitetssystemer rundt på de forskjellige laboratoriene. Akkrediteringen var en kostbar prosess for kommunene.

Hovedårsaken til at laboratoriene gikk inn for akkreditering, var behovet fra tilsynsdelen for akkrediterte analyser som grunnlag for sine vedtak. Hvis kommunale IKS skal ville opprettholde akkrediterte laboratorier fremover, må Staten som skissert gi direkte støtte, samt Mattilsynet må kanalisere langsiktige avtaler til de mest nærliggende laboratoriene.